

**POKYNY PRO MIMOŘÁDNÉ
VYSLUHOVATELE SV. PŘIJÍMÁNÍ
VE ZDRAVOTNICKÝCH NEBO
SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH**

Církevní schválení udělil Jan Graubner,
arcibiskup olomoucký, dne 26. 8. 2019

„Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z toho chleba, živ bude na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“

Jan 6,51

POKYNY
PRO MIMOŘÁDNÉ VYSLUHOVATELE
SV. PŘIJÍMÁNÍ
VE ZDRAVOTNICKÝCH NEBO
SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

(pro vnitřní potřebu arcidiecéze)

Kán. **910** § 2: Mimořádným vysluhovatelem sv. přijímání je akolyta nebo jiný věřící pověřený podle předpisu kán. 230 § 3.

- Eucharistii přeložím z ciboria do burzy (doporučujeme vzít jen polovinu hostií, než je počet pacientů – příjemců Eucharistie; někteří z důvodu nemoci mají potíže s polykáním, proto jim podáme jen polovinu sv. hostie). Burzu vložím do koženého pouzdra, které, buď zavěším pomocí šňůry na krk, nebo umístím do náprsní kapsy košile (svetru). Volím nejkratší trasu do zařízení zdravotnické nebo sociální služby. Po skončení návštěv, co nejdříve odnese zbylé Eucharistie zpět do svatostánku.
- Po příchodu na určené oddělení se nahlásím **na sesterně** zdravotním sestřám. Po pozdravu se představím a **prokáži se identifikační kartou**. Sdělím přítomným sestřám, které pacienty mám navštívit, a **zeptám se, je-li to možné**. Ujistím se, zda

pacienti se opravdu vyskytují na napsaných pokojích a zda nedošlo k jejich přesunu. **Je nutné se řídit vždy pokyny sester!!! Např. Pacient je na vyšetření, pacientovi byly podány léky od bolesti, které hodně uspávají, na zklidnění atd., není tak možná naše návštěva. Zeptáme se sestry, zda může pacient polykat a přijmout sv. přijímání.**

- Před vstupem do pokoje zaklepu na dveře a vstoupím (nečekám na výzvu). Po příchodu pozdravím všechny přítomné pacienty, je-li mi věnována pozornost (a nikoli televizi), tak se i představím a je-li to vhodné, mohu každému podat ruku. Je-li puštěna televize/rádio, **požádám o ztlumení zvuku na dobu naší návštěvy** (námi navštěvovaný pacient zpravidla sám ztlumí zvuk přístroje, ale často se na televizi dívají ostatní spolupacienti a tyto je nutno požádat). Pokud „náš“ pacient je schopen chodit, pak mu navrhnou přemístění na jídelnu, kde je většinou v neděli dopoledne klid. Někdy nám nabídne i sestra místo pro soukromí, např. vyšetřovnu, která je právě prázdná.
- Pacientovi, za kterým přicházím, se představím: Jméno a příjmení, kdo jsem, kdo mě posílá („*Dobrý den. Jmenuji se Posílá mě za Vámi nemocniční kaplan. Jsem akolyta z místní farnosti a chcete-li, mohu Vám podat sv. přijímání.*“).

- Po úvodním představení se navážeme s pacientem rozhovor. Můžete se zeptat:
 „*Jak se Vám vede?*“
 „*Odkud jste?*“
 „*Chodí za Vámi návštěvy?*“
 Dále, reagujeme na aktuální stav pacienta (pacient se nám může zdát být unavený, nazlobený atd.). -
 „*Vidím, že jste unavený.*”
- Pokud je u pacienta návštěva, představím se také jí. A navrhnou pacientovi, že se zastavím později. Pokud návštěva projeví zájem být u obřadu sv. přijímání, nabídneme jí možnost zapojení se (např. četba úryvku z Písma sv., přímluvy...).

- **Základní struktura obřadu:**

- Znamení kříže
- Pozdrav
- Vybídnutí k zpytování svědomí
- Chvilé ticha
- Úkon kajícínosti
- Četba z Písma svatého. Buď vybereme text z brožury „*Svaté přijímání a úcta eucharistie mimo mši*“, nebo přečteme evangelium z daného dne, je-li vhodný text.
- Krátká myšlenka k přečtenému textu
- Chvilé ticha
- Popř. přímluvy
- Modlitba Páně
- Modlitba „Hle, Beránek Boží“

- Podání sv. přijímání
 - Chvilka ticha
 - Možné zařadit krátkou modlitbu vlastními slovy na přivítání Pána Ježíše
 - Závěrečná modlitba / modlitba po sv. přijímání
 - Požehnání / Znamení kříže
-
- Je-li pacient unavený, ale přeje si přijmout Eucharistii, zkrátíme obřad. Zařadíme jen: Znamení kříže, krátkou prosbu svými slovy za odpuštění, modlitbu Páně, modlitbu “Hle, Beránek Boží”, podání sv. přijímání, závěrečnou modlitbu a požehnání / znamení kříže.

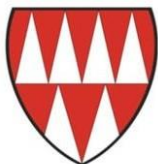
 - Po skončení obřadu, a příp. dalším rozhovoru, se s pacientem rozloučím, popřeji pokojný nebo požehnaný den (popřejeme vše dobré). V případě, že nám spolupacienti vyhověli a ztlumili televizi / rádio, poděkujeme jim při odchodu za ochotu, pochopení a spolupráci.

Poznámky k obřadu sv. přijímání u nemocného

- Starším pacientům, kteří mají potíže s polykáním, podáváme jen část (1/4) hostie. Tím předcházíme nebezpečí, že pacient vyplivne Eucharistii z úst nebo se může jí začít dusit. V případě vyplivnutí a nemožnosti opětovného přijetí zabalíme Eucharistii do čistého ubrousku nebo papíru, informujeme kněze o tom, co se stalo a řídíme se jeho pokyny.
Starší pacienti často (není tomu tak vždy) mají sucho v ústech. Hrozí riziko, že Eucharistie se jim přilepí na jazyk či na patro. Proto se jich zeptáme, zda před i po podání sv. přijímání se potřebují se napít vody.
- **Upozornění: PACIENTOVI POUZE PODÁME DO RUKY SKLENICI A PACIENT SE MUSÍ NAPÍT SÁM. NENÍ-LI TOHO SCHOPEN, POŽÁDÁME SESTRU O ASISTENCI.** Může se totiž stát, že neodhadneme, kolik vody dát napít, a pacient se pak zakucká, může se začít dusit.
- Vidíme-li, že je pacient hodně unavený, ospalý, tak ho nepřesvědčujeme o přijetí sv. přijímání. Zeptáme se ho, zda sv. přijímání mu může v týdnu přinést nemocniční kaplan. Můžeme mu udělat kříž na čelo. A rozloučíme se s ním.

- Pacient nemá povinnost zachovat eucharistický půst. Pokud pacient jí při našem příchodu, tak ho necháme v klidu dojíst, příp. vrátíme se později.
- Pokud pacient sedí na mobilním WC, sdělíme, že přijdeme později.
Když nemocniční personál přijde k pacientovi, např. setra, aby vykonala ošetrovatelský úkon (např. přebalení, píchnutí injekce, převaz, zavedení infuze apod.), nebo lékař, počkáme na chodbě, než vyjde z pokoje, a dovolí nám vrátit se k pacientovi.
- **NEMOCNIČNÍ PERSONÁL MÁ VŽDY PŘED NÁMI PŘEDNOST!!!**
- V případě probíhajícího obřadu poprosíme personál, je-li to možné, o strpení. Je však důležité respektovat jeho rozhodnutí, které může být i zamítavé. Je třeba předejít konfliktům.
- Pacienty nepolohujeme, ani s nimi nijak nemanipulujeme, i když o to žádají. To je práce sester, např. nevíme, zda pacient nemá třeba nějakou zlomeninu obratle, kterou bychom svou ochotnou pomocí mohli ještě zkomplikovat.

- Pokud pacient vykazuje zvláštní projevy (např. modrá, má křeče, lapá po dechu) při našem příchodu nebo v naší přítomnosti, **OKAMŽITĚ PŘIVOLÁME SESTRU NEBO LÉKAŘE!!!**
- Pokud pacient přestane dýchat během naší návštěvy nebo se jeho stav náhle zhorší (např. začne zvracet, omdlí apod.), **OKAMŽITĚ PŘIVOLÁME SESTRU NEBO LÉKAŘE!!!**
- Po návštěvě pacientů na oddělení oznámím zdravotní sestře svůj odchod, rozloučím se s ní a popř. poděkuji za spolupráci, popřeji pokojnou službu.

ARCIBISKUPSTVÍ
OLOMOUCKÉ

Zpracovali nemocniční kaplani:

Marta Hošťálková

Karel Mikulášek

Roman Nehera

**CENTRUM PRO
PASTORACI NEMOCNÝCH
OLMOUC**

www.kaplanivnemocnici.cz

JSME BLÍZKO VÁM
Institut klinické pastorační péče, z.ú.

www.jsmeblizkovam.cz